

1 § Anmälan om inkomna protokollsutdrag från utskott

Förste vice talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2011/12:13 för torsdagen den 19 januari i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag inkommit från civilutskottet.

2 § Anmälan om inkomna faktrapmemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Förste vice talmannen anmälde att följande faktrapmemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2011/12:FPM84 Ramprogram för EU:s byrå för grundläggande rättigheter 2013–2017 KOM(2011)880 till konstitutionsutskottet

2011/12:FPM85 Förordning om nya tjänsteföreskrifter KOM(2011)890 till utrikesutskottet

3 § Hänvisning av ärende till utskott

Föredrogs och hänvisades
EU-dokument
KOM(2011)809 till utbildningsutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 15 mars*.

4 § Svar på interpellation 2011/12:173 om förslaget till ny djurskyddslag

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Jens Holm har frågat mig om jag anser att förslaget till en ny definition av djurförsök innebär en förstärkning av djurskyddet och, om inte, hur jag ställer mig till Djurskyddsutredningens förslag till en ny definition av djurförsök. Vidare har Jens Holm frågat mig om jag avser att införa ett förbud mot att binda upp djur i enlighet med Djurskyddsutredningens förslag, om jag avser att lämna förslag till en separat myndig-

het för djuren och om jag kommer att verka för att tillskjuta extra resurser till Jordbruksverket för att klara det merarbete som Djurskyddsutredningens förslag innebär.

Regeringens tillsättande av Djurskyddsutredningen innebär den mest omfattande översynen av djurskyddslagstiftningen på över 20 år. Utredningen har arbetat med sitt uppdrag i över två års tid och presenterade i slutet av november i år ett betänkande som är mycket omfångsrikt och som innehåller förslag till genomgripande ändringar på området.

Som Jens Holm kanske vet innehåller regeringsformen ett krav på att regeringsärenden ska beredas. När det gäller förslag till lagändringar uppfylls det kravet genom en remittering till de myndigheter, organisationer och andra som kan bli berörda av ändringarna för att få in deras synpunkter.

Utredningens förslag kommer inom kort att skickas ut på remiss, och jag väntar med stort intresse på att få ta del av remissinstansernas synpunkter. Nästa steg blir att noggrant överväga och analysera förslagen. Mot bakgrund av kraven på beredning av regeringsärenden kan jag i dag inte ge Jens Holm några klara besked om hur regeringen kommer att gå vidare med utredningens förslag.

Frågor om djurskydd är viktiga och angelägna för mig och för regeringen, och de behöver diskuteras. Jag vill gärna debattera djurskyddsfrågorna här i riksdagen och i andra forum med Jens Holm och med andra som intresserar sig för frågorna. Återkom därför gärna vid ett tillfälle när jag har möjlighet att ge besked.

Anf. 2 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag tackar Eskil Erlandsson för svaret. Jag instämmer i att det är en omfattande och gedigen utredning om den nya djurskyddslagen som vi debatterar i dag. Arbetet har pågått i nästan två år, och utredningsresultatet omfattar mer än tusen sidor. Alla vi som är anhängare av att djuren ska ha det bra i Sverige välkomnar detta gedigna arbete.

Utgångspunkten för utredningen är bra, nämligen att vi i Sverige ska behålla minst samma djurskyddsnivå som i dag. Det får alltså inte bli några försämringar för djuren till följd av den nya djurskyddslagen. Det känns hoppfullt.

Det är mot denna bakgrund jag har ställt interpellationen. Jag har full respekt för att landsbygdsministern vill gå den sedvanliga vägen och skicka ut det på remiss och invänta remissinstansernas synpunkter. Efter att ha läst utredningsresultatet vill jag dock redan nu flagga för några saker som är viktiga att ta upp.

Det är bra att utredningen föreslår att uppbinding av djur inte ska vara tillåtet i Sverige. Det känns dock som ett tillkortakommande att man inte presenterar något datum för när detta ska träda i kraft. Det finns inget konkret förbud. Det handlar om hundratusentals mjölkkor i Sverige som binds på detta sätt. Här gör jag ett medskick till landsbygdsministern så att han verkligen presenterar ett konkret förbud. Annars tycker jag att det är ett svek mot de hundratusentals mjölkorna i Sverige.

Det hade också varit bra att ha kvar Djurskyddsmyndigheten i Sverige när det nu blir så många uppdrag för Jordbruksverket att driva igenom alla föreskrifter och förändringar som utredningen föreslår. Ett mi-

nimikrav borde vara att anslå mer pengar till Jordbruksverket för detta arbete.

Mycket illavarslande i utredningen är att man föreslår en anpassning av definitionen av djurförsök till EU. Gör vi om vår svenska definition så att den blir likadan som EU-definitionen kommer det att innebära att ungefär 500 000 djur inte kommer att omfattas av etisk prövning i framtiden.

Vad är då etisk prövning? Jo, vill man göra ett djurförsök i Sverige måste man ansöka om tillstånd från en djurförsöksetisk nämnd. Det finns sju djurförsöksetiska nämnder i Sverige. De godkänner eller avslår och kan också presentera konkreta förändringar av hur djurförsöket ska utföras.

Om man i Sverige vill föda upp djur för att använda deras organ eller vävnader anses det vara ett djurförsök. På EU-nivå är det inte ett djurförsök. Det handlar om 140 000 djur varje år som föds upp för att man vill använda deras organ och vävnader. Dessa 140 000 djur kommer alltså inte att omfattas av etisk prövning utan få ett sämre skydd om landsbygdsministern i linje med utredningen föreslår en EU-anpassning av den svenska definitionen av djurförsök. Här vill jag ha ett klart besked av landsbygdsministern.

Anf. 3 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Som jag nämnde i mitt inledande svar är denna synnerligen omfattande utredning föremål för övervägande om utsändande på remiss. I samband med att en utredning går ut på remiss brukar även de som inte rent formellt får utredningen på remiss intressera sig för saker och ting och göra inspel till departementet i frågeställningar som är av vikt och värde för en enskild människa eller en organisation som har ett speciellt intresse.

Jag välkomnar att denna typ av inspel och den typ av inspel som Jens Holm gör kommer in till mig och departementet i samband med att vi skickar ut denna utredning på remiss, vilket alltså görs inom en relativ närtid.

Anf. 4 JENS HOLM (V):

Fru talman! Eskil Erlandsson säger i sitt interpellationssvar att han gärna vill debattera djurskydd med mig. Jag tycker inte att du gör det nu, Eskil Erlandsson. Jag tycker att du duckar för några oerhört viktiga frågor för djuren i framtiden.

Såvitt jag vet förbereder ni på departementet redan nu en EU-anpassning av den svenska definitionen av djurförsök. Vid en föredragning i december i fjol på Vetenskapsrådet presenterade representanter från ditt departement, Landsbyggsdepartementet, den framtida djurskyddspolitiken. I overheadpresentationen står det bland annat, på s. 5, att den svenska definitionen av djurförsök ska anpassas till direktivet. Jag vill fråga landsbygdsministern: Är det med andra ord så att det som sades på Vetenskapsrådet i december inte gäller? Här står att den svenska definitionen av djurförsök ska anpassas till EU:s. Då har ni ju redan bestämt er.

Är det på det viset handlar det om 500 000 djur i Sverige som inte kommer att omfattas av etisk prövning. Det kommer alltså inte att göras någon granskning i de sju djurförsöksetiska nämnderna runt om i Sverige

Prot. 2011/12:59
20 januari

Svar på
interpellationer

där man nagelfår ansökningar om djurförsök och där man kan stoppa plågsamma djurförsök.

Låt mig ta ett konkret exempel på vad det kan handla om. I Sverige föder man upp tuppar för att ta deras tuppkammar, mala ned dem och pressa fram en syra som kallas hyaluronsyra. Denna syra används för läkemedelsbruk men kan också användas som läppförstoringsmedel, till så kallade fillers för läppar. Om du vill bedriva denna verksamhet måste du ansöka om tillstånd för det. Jag beklagar att det finns en djurförsöksetisk nämnd i Sverige som har gett tillstånd till att föda upp tuppar så att man kan ta deras tuppkammar och producera denna syra, men ansökningarna granskas åtminstone. Alla vi som är engagerade i de här frågorna kan också ta del av ansökningarna. Det här kom också ut i medierna för några månader sedan, och nu säger den djurförsöksetiska nämnden att man ska göra en ny prövning av uppfödningen av dessa tuppar.

Ifall du får igenom din EU-definition, Eskil, kommer det inte att göras någon prövning. Då kastar man ut tiotusentals tuppar till ett stort djurplågeri utan att vi har minsta chans att stoppa det.

En annan viktig uppgift för de djurförsöksetiska nämnderna är att se till att man verkligen lever upp till de tre r:en – att begränsa, ersätta och förfinas djurförsöken. När nämnderna bedömer en ansökning om djurförsök tittar de på att man verkligen gör ett minimum av djurförsök, att man begränsar dem och strävar efter att ersätta och förfinas dem. Det är många ansökningar som skickas tillbaka till forskarna. De får göra om ansökningarna så att det blir färre djur som utsätts för djurförsök och så att själva försöket blir mindre plågsamt.

Om EU-definitionen går igenom har vi varje år 500 000 djur i Sverige som inte kommer att få den här bedömningen av begränsning, ersättning och förfining av djurförsök.

Nu vill jag ha ett klart besked: Det som sades i december på Vetenskapsrådet om att ni ska EU-anpassa den svenska definitionen, gäller det eller gäller det inte, Eskil?

Anf. 5 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Den fråga som framställs omfattas enligt min uppfattning inte av den interpellation som är föremål för debatt i dag. Men jag vill ändå säga att i den departementsskrivelse som är utarbetad på departementet finns det inget förslag till ändring av den definition som vi använder i Sverige i dag. Däremot har vissa remissinstanser i samband med den remiss som denna departementsskrivelse varit föremål för föreslagit en ändring och en EU-anpassning av den definition vi använder oss av i dag. Regeringen har inte tagit ställning, eftersom vi nyligen har fått in remissvaren, till vilken definition vi ska använda.

Det stämmer dock som Jens Holm säger: Den nuvarande definitionen i EU:s djurförsöksdirektiv omfattar inte djur som avlivas för att man ska använda deras organ eller vävnader. En viktig skillnad med EU:s nya djurförsöksdirektiv, som ska börja tillämpas den 1 januari 2013, är dock att djur som föds upp för sådan användning ska omfattas av direktivets tillämpningsområde. Det innebär att alla bestämmelser som rör hållande och skötsel, avlivning samt personalens utbildning och kompetens också ska gälla dem. Det tycker jag faktiskt är bra, Jens Holm.

Anf. 6 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag tycker självklart också att det är bra, Eskil Erlandsson, att man när någon håller djur för att i framtiden göra djurförsök på dem har krav för hur djuren ska hållas. Men nu pratar vi om den etiska prövningen. Detta är något ganska unikt för Sverige. Det är inte alla länder som har en etisk prövning innan man gör djurförsök.

I det uppdrag som ni har gett till utredaren står det att djurskyddsnivån i Sverige inte ska försämrats. Det är ett grundkriterium. Om ni EU-harmoniserar definitionen av djurförsök handlar det om 500 000 djur som inte kommer att omfattas av etisk prövning och därmed får ett sämre skydd i framtiden.

Det här, Eskil Erlandsson, är ett medskick från mig och Vänsterpartiet: EU-harmonisera inte definitionen av djurförsök! Se till att vi bibehåller den etiska prövningen för alla djur som utsätts för djurförsök, även de djur som föds upp för att man ska använda deras organ och vävnader!

Anf. 7 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru talman! Låt mig inledningsvis i mitt slutanförande i denna debatt tacka för interpellationen. Jag intresserar mig otroligt mycket för den här typen av frågor. Jag tycker att de är viktiga. De är viktiga för människor som håller djur, men de är självklart mest viktiga för de djur som hålls i människors hem och hägn.

Så till den fråga som nu är föremål för diskussion, nämligen försöksdjuren. Jag upprepar vad jag sade: I den departementsskrivelse som är utarbetad på departementet föreslås ingen ändring. Däremot finns det ett antal remissinstanser som vill anpassa definitionen till den definition som EU har på det här området. Hur regeringen kommer att bereda den här frågan och vilken ställning regeringen sedermera kommer att ta kan jag självklart inte svara på i dag eftersom ställning inte är tagen. Hade ställning varit tagen hade det varit allmänt känt. Men jag noterar Jens Holms inställning i den här frågeställningen.

Tack, fru talman, för den här debatten!

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2011/12:59
20 januari

*Svar på
interpellationer*

5 § Svar på interpellation 2011/12:188 om försäljning av Bilprovningen

Anf. 8 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Leif Pettersson har frågat mig

- om jag kommer att agera för att fordonsägarnas kostnader för kontrollbesiktning inte kommer att höjas efter utförsäljningen
- hur jag kommer att agera för att privata monopol för kontrollbesiktning inte ska uppstå
- hur jag kommer att agera för att de stationer som säljs verkligen säljs till sitt marknadsvärde.

Själva syftet med att konkurrensutsätta fordonsbesiktningen är att skapa en väl fungerande marknad med effektiv konkurrens som ger valfrihet och möjlighet för kunderna att påverka serviceutbudet, där priset är en effekt av den service och kvalitet som tillhandahålls. Transportstyrelsen som i enlighet med fordonslagen ska kontrollera att besiktningssamheten fungerar väl, bland annat med avseende på prisutveckling, noterar nu att listpriset för en kontrollbesiktning av personbil varierar mellan de olika aktörerna just beroende av serviceutbudet såsom till exempel drop-in-service.

Vad gäller risken för privata monopol har grupperingen av stationer för försäljning så långt möjligt avpassats så att den skapar konkurrens på såväl nationell och regional som lokal nivå. Bilprovningens stationsnät delas genom försäljningen upp i tre ungefär lika stora grupper. Möjligheten för en aktör att öka sin marknadsandel styrs bland annat av Konkurrensverkets förvärvsprövning. Staten kommer efter försäljningen att kvarstå som dominerande ägare i den av grupperingarna som har fortsatt täckning i hela landet. Staten kommer i denna egenskap att verka för att Bilprovningen genom ett ansvarsfullt agerande behåller sina kunders förtroende.

Den försäljningsmetod som kommer att tillämpas är en öppen auktion. Det säkerställer att de intressenter på marknaden som betalar bäst får köpa bolaget. Vi ska inte heller glömma att det vid sidan av staten finns tolv andra ägare i bolaget som har ett tydligt intresse av att värdet av försäljningen blir så bra som möjligt. Viktigt att notera är att försäljningen sköts av bolaget självt.

Anf. 9 LEIF PETTERSSON (S):

Fru talman! Jag tackar naturligtvis för svaret, även om det varken gör mig lugnare eller klokare.

Under den förra mandatperioden kom det helt plötsligt propåer från regeringen att Bilprovningen skulle avregleras, och man skulle släppa in privata aktörer inom denna verksamhet. Trots ett massivt motstånd från allmänhet och många organisationer genomfördes planerna. Redan då varnade vi för ökade kostnader för den enskilde som skulle få sitt fordon besiktigat. Exempelen från liknande experiment i vår närhet, nämligen Finland, förskräckte.

Beslutet var dock redan fattat när förslaget gick ut – denna ideologiskt motiverade privatisering skulle genomföras. Men vad hände? Döm om regeringens förskräckelse när det visade sig att i stort sett ingen privat aktör först var intresserad av att etablera sig. Argumenten mot att etablera sig var egentligen att Bilprovningen skötte verksamheten på ett så bra sätt och till så låg kostnad att det inte gick att få den lönsamhet man var ute efter. Det var alltså ett mycket bra betyg åt den verksamhet som redan fanns i stort sett i varje kommun i Sverige.

Fru talman! Vad gör regeringen då? Man kunde ju tycka att den borde ta det till intäkt för att det är en bra verksamhet till gagn för medborgarna som bedrivs av AB Svensk Bilprovning – men icke. I stället fattar regeringen beslut om att på samma grumliga ideologiska grunder sälja ut två tredjedelar av stationsnätet. För mig är detta inget mindre än en skandal.

Det man nu kommer att skapa är privata monopol på många orter runt om i Sverige. Det kommer inte att finnas någon annan än den privata bilbesiktningen att gå till. Enligt AB Svensk Bilprovnings egna uppgifter kan privata monopol komma att uppstå i 17 kommuner. Detta är inte på något sätt acceptabelt. Risken är stor att priset för den enskilde konsumenten rakar i höjden, särskilt på de mindre orterna där underlaget är mindre och kostnaderna i verksamheten därför kan anses högre. Det är till och med så att Expressens ledarsida – och den brukar inte direkt protestera mot privatiseringar – anser att detta inte bör genomföras.

Vi kan också se vad som har hänt i Finland efter att privatiseringen varit i drift några år. Priset på en vanlig besiktning utanför storstadsregionerna har ökat från 22 till 83 euro – nästan 400 procent. Detta är fram till 2009, och vad som hänt under tiden därefter har vi inte fått fram. Det är RUT, riksdagens utredningstjänst, som tagit fram dessa siffror. Det är dessutom så att priset har ökat mer på orter utanför storstadsområdena än i Helsingfors.

I Danmark hade man klokhetsen att införa ett pristak, så där har priset inte ökat lika dramatiskt som i Finland. Priset har dock nästan fördubblats efter privatiseringen. Något pristak planeras mig veterligen inte i Sverige.

Det har heller inte varit så att ministerns partikamrater alltid har tagit ut marknadsmässiga priser vid utförsäljningar. Vi har många exempel bland annat i Stockholmsregionen. I detta fall förutsätter jag att revisorer eller andra med insikt om det verkliga värdet för de stationer som ska säljas får medverka vid värderingen av stationerna. Risken är ju uppenbar att det pris som sätts blir för lågt bara för att attrahera marknaden, och en auktion är knappast en garanti för någonting annat än att lägsta pris vinner.

Jag tycker alltså inte om förslaget att sälja ut, men om man nu ska sälja får det inte ske till underpris. Dessutom finns det risk att den som köper besiktningstationer kanske på sikt tycker att det är mer lönsamt att i stället bedriva bilverkstad på dessa stationer. Detta kan innebära att fordonsägare kan få långa avstånd till besiktningstationen.

Peter Norman, är det verkligen lämpligt att lägga över en så viktig funktion som kontroll av fordons trafikduglighet och avgasrening på privata aktörer?

Anf. 10 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag vill tacka Leif Pettersson för en väldigt viktig interpellation. Jag tycker att den lyfter fram frågan varför man ska sälja ut statliga företag över huvud taget, och det tycker jag är en fråga som den här regeringen alltför sällan behöver svara på.

Jag kan ha viss förståelse ifall det är verksamheter som fungerar illa eller om man tycker att det är helt felaktigt med ett stort statligt monopol. I detta fall talar vi dock om Bilprovningen. Vi talar om en verksamhet som fungerar alldeles exemplariskt. Jag blir kallad en gång per år av Bilprovningen i Stockholm. Det kostar mig 300 kronor att få min bil besiktigad. Det finns gott om tider, och det är lätt att ändra tid – jag ringer eller ändrar på internet.

Detta är en otroligt viktig verksamhet; det tror jag att vi alla är överens om. Det är en säkerhetsfråga, och det är god service för alla bilägare i Sverige. Det är också en miljöfråga – Bilprovningen hjälper oss så att våra bilar inte släpper ut mer än de ska göra. Priset, 300 kronor per test, tror jag är det lägsta priset i hela Europa. De aktörer som är involverade i detta säger att de också är väldigt nöjda.

Jag vill alltså fråga Peter Norman: Varför ska ni privatisera Bilprovningen? Vad är mervärdet för svenska folket när ni säljer ut denna verksamhet? Vi ser av annan erfarenhet vi har av privatiserad verksamhet – skolorna, sjukvården eller inte minst äldreomsorgen – att det inte alltid blev som ni hade tänkt er. Väldigt ofta är det riskkapitalister som har sin bas på kanalöarna i Engelska kanalen som slutar som ägare. De har ett enda mål, och det är maximal vinst – inte att leverera bästa tänkbara service.

Också utifrån exemplet Finland, där priserna har gått upp otroligt mycket och på vissa ställen fyrdubblats, vill jag fråga: Vad är poängen med att privatisera? Vad kommer svenska folket att vinna på detta?

Anf. 11 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Jag vill tacka Leif Pettersson för interpellationen och också Jens Holm för sant engagemang i frågan. Bilprovningen är en institution som väldigt många svenskar har en relation till, och därför är frågan väldigt viktig. Därför är det också viktigt att den diskuteras. Jag tänkte ägna den här tiden åt att diskutera utförsäljningen allmänt, alltså det som både Leif Pettersson och Jens Holm har tagit upp.

Det finns ingen ideologisk överbyggnad i utförsäljningarna. Det finns bara det vi tycker är viktigt, nämligen att bejaka allmänintresset. Tittar man på statens företagsgrupp ser man att den i dag består av ungefär 50–60 bolag. Om dessa skulle noteras skulle de ha ett marknadsvärde på drygt 400 miljarder kronor. Detta innebär en större företagsgrupp än såväl Investor som industrivärlden tillsammans. Det är alltså den i särklass största företagsgruppen i Sverige som är i statlig ägo.

Så är det nu, och så kommer det att vara under överskådlig tid – trots att vi har haft fem år med denna regering. Det är fakta. Det finns alltså inte något slags ideologi som säger att vi ska sälja ut allting – tvärtom. Jag tycker själv att till exempel LKAB är ett fantastiskt bolag. Jag har redan varit där ett antal gånger under min tid som ansvarig minister för detta bolag.

Vad gäller Bilprovningen är det min bestämda uppfattning att Bilprovningen när vi började diskutera en privatisering av den för ett antal år sedan plötsligt blev mer serviceinriktad. Det var jättebra. Plötsligt började man acceptera drop in, och plötsligt började man acceptera kvällsbesiktningar och så vidare. Det behövs alltså ofta ett tryck på monopol, såväl privata som statliga, för att få dem mer serviceinriktade.

Jag är rädd för att det om vi skulle ta tillbaka detta tryck finns en risk att Bilprovningen faller tillbaka till de gamla hjulspår man en gång var i. Jag håller med Leif Pettersson och Jens Holm om att Bilprovningen fungerar bra i dag, men jag tror att detta delvis beror på att det har kommit ett tryck från oss politiker att vi förväntar oss en privatisering av Bilprovningen. Det är alldeles utmärkt.

Jag håller också med om att exemplet Finland förskräcker. Det är inget bra exempel. Det man har gjort i Finland är att man krävde av aktörerna att de när de hade fordonsbesiktning av personbilar också skulle ha besiktning av tunga fordon. Detta gjorde att etableringskostnaderna ökade dramatiskt och ledde till högre kostnader för aktörerna i Finland. Vi har inget sådant krav i Sverige, utan vi ska ha en mer rimlig ordning som inte kräver dramatiskt ökade investeringskostnader.

Om jag uppfattade Leif Pettersson rätt – jag hoppas att jag hörde fel – sade han att en auktion innebär att lägsta pris vinner. Så är det inte. Bara så att vi är överens; det är högsta pris som vinner.

Förhoppningsvis kan vi i alla fall i den delen försäkra oss om att det pris vi får ska bli så högt som möjligt.

Anf. 12 LEIF PETTERSSON (S):

Fru talman! Jag beklagar felsägningen. Naturligtvis vinner inte lägsta pris på en auktion – det vore konstigt i så fall.

Man kan fråga sig, Peter Norman, vem som egentligen ska sköta besiktningen av de tunga fordonen. Är det AB Svensk Bilprovning som ska ta alla dessa kostnader? Varför ska inte privata aktörer tvingas ha hela marknaden?

Jag ser en rad problem som en utförsäljning är förknippad med. Ett är de riskkapitalbolag som i dag finns etablerade på marknaden. Vi ser vad som händer inom sjukvård och äldreomsorg, vilket också Jens Holm var inne på. Det är inget att vara stolt över; det kan inte ens Peter Norman tycka. Stora vinster förs ut ur landet till skatteparadis. Vi känner till metoden. Man lånar pengar till verksamheten i Sverige till överränta, och sedan plockar man ut pengarna den vägen. Ska Svensk Bilprovning gå samma väg?

I Finland i dag är 80 procent av marknaden kontrollerad av riskkapitalbolag som kan marknaden och som säkerligen kommer att vilja vara med också i Sverige. Ett exempel på vad som har skett är att ett bolag köpte upp en del av den finska bilprovningen och efter två år sålde verksamheten med 3 miljarder i vinst. Är det detta som väntar oss, Peter Norman?

Man kan säga att detta är ett dåligt beslut. Det är inte till gagn för medborgarna, det är inte till gagn för fordonsägarna och det är inte till gagn för några andra än de riskkapitalister som ser möjligheten att tjäna pengar. Detta är därför ett dåligt underbyggt beslut.

Vilka garantier finns för att kostnaderna för den enskilde inte drar i väg? Det finns inga. Vilka garantier finns för att inte Carema eller något annat riskkapitalbolag köper in sig i branschen och för ut vinster ut landet? Det finns inga. Vilka garantier finns för att det inte uppstår privata monopol? Det finns inga. Detta är som sagt ett dåligt underbyggt beslut som enligt min uppfattning inte bygger på annat än ideologisk övertygelse att privat är bättre än statligt.

Man kan fråga sig hur länge en köpare som har köpt en station måste behålla den. Det är ett annat problem i sammanhanget. Kan en eventuell köpare som upptäcker att den station han har köpt inte går med vinst lägga ned stationen eller omvandla den till annan verksamhet? Risken att detta sker är stor, kanske speciellt i landsbygds- och glesbygdsperspektiv.

Vi vet att priserna kommer att öka mer utanför storstadsområdena. Risken är dessutom stor att dessa platser blir helt utan besiktning på grund av att det inte är lönsamt, helt enkelt. Följden blir att bilägaren får åka långa sträckor för att få till stånd den tvingande myndighetsåtgärd som en bilbesiktning är.

Man kan dessutom fråga sig hur det kan bli dyrare när konkurrensen ökar. Det borde egentligen vara tvärtom. Men det är ett fenomen som vi har sett vid utförsäljningen av apoteken, bland annat: Priset på enskilda produkter som tillhandahålls blir högre. Själva vitsen med ökad konkurrens är, åtminstone enligt skolboken, att priserna ska pressas. Men det är uppenbart att AB Svensk Bilprovning har gjort ett så bra jobb att det egentligen inte går att konkurrera med den bilprovning vi har i dag.

Därmed anser jag att utförsäljningen är ideologisk motiverad. Allt detta andra som man har åstadkommit och som Peter Norman tog upp hade man kunnat åstadkomma genom att vara en mer aktiv ägare från statens sida – genom att ställa ökade krav på Bilprovningen. Det hade vi kunnat göra på vår tid också; det är inte fråga om annat. Men man hade alltså kunnat åstadkomma detta på annat sätt.

Anf. 13 JENS HOLM (V):

Fru talman! Peter Norman tillstår att Bilprovningen fungerar bra i Sverige och att det finska privatiseringsexemplet, det närmaste exempel vi har, avskräcker. Man skulle önska att regeringen då tänkte till en extra gång.

Peter Norman säger också att det behövs ett tryck för att statlig verksamhet ska fungera bra. Jag kan hålla med om det. Men precis som Leif Pettersson tog upp finns det former för staten att utöva ett aktivt ägande. Man ger ägardirektiv till det statliga bolaget. Man är aktiv i styrelsen. Man ger konkreta uppdrag. Det finns mängder av exempel på hur ett bra aktivt ägande ska fungera.

Jag vill fråga Peter Norman om några konkreta saker som jag inte riktigt tycker att vi har fått svar på. Om du säger att detta inte är en ideologiskt motiverad utförsäljning undrar jag vad det finns för konkret missnöje med AB Svensk Bilprovning i dag. Vad kan du konkret visa upp som svenska folket är så missnöjt med att vi nu privatiserar det och låter privata aktörer ta över så att det blir bättre? Berätta det för oss! Kan du också garantera att priset inte höjs? Jag tror att svenska folket tycker att det är jättebra att priset fortfarande är 300 kronor – som jag tror att det kostar. Kan ni garantera detta?

Sist men inte minst handlar det om det som Leif Pettersson tar upp – att verksamheten inte ska sluta i händerna på riskkapitalister som i exemplen på nästan all annan privatisering som ni har sysslat med. Vad har vi för garantier, Peter Norman, för att inte också denna verksamhet hamnar på öarna i Engelska kanalen?

Anf. 14 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Det var några blandade saker. Jag ska försöka svara på frågorna så gott jag kan.

Låt oss börja med myndighetsutövningen. 1995 avskaffades besiktningsmonopolet i Sverige, och Statens Anläggningsprovning ändrade namn till SAQ Kontroll AB. Detta bolag avyttrades av staten 1999 till

Det Norske Veritas. Det handlade om obligatoriska besiktningar av bland annat ventilationskontroll, hissar, elektroniska portar och rulltrappor. Detta skedde alltså under den socialdemokratiska regeringens tid.

Dessutom finns det andra exempel på framgångsrikt överförande av myndighetsuppgifter till privata aktörer: telefoni, sedeltryckning, handtryck av värdepapper och så vidare. Detta är alltså ingen främmande fågel i den meningen.

Vi återkommer till Finland. Finland är ett avskräckande exempel. Därför gör vi inte som man gör i Finland. Man ska inte kräva att det även ska ske besiktning för tunga fordon. Då kommer kostnaderna att öka, och då kommer också investeringsviljan att minska.

När det gäller riskkapitalisterna håller jag förstås med om den verklighetsbeskrivning som både Jens Holm och Leif Pettersson gör. Detta åtgärdar vi dels genom arbetet i den företagsbeskattningsutredning som är tillsatt, dels genom att Skatteverket har fått ett enskilt uppdrag att titta på hur riskkapitalet kan regleras på ett bättre sätt. Det är naturligtvis stötande att vinster som är upparbetade i Sverige inte beskattas här utan hamnar på kanalöarna. Här är vi säkert helt överens.

Jens Holm frågar mig hur missnöjet ser ut. Det är en mycket berättigad fråga. Här är det möjligt att vi har olika uppfattningar. Jag tror att det är svårt för ett monopol, oavsett om det är statligt eller privat, att få en sådan kultur i bolaget att man blir extremt serviceinriktad och framåtblickande, att man försöker tänka nytt och så vidare. Jag skulle hoppas att det skulle kunna gå så som Jens Holm säger – att man genom ägardirektiv, plats i styrelser och så vidare kan få en sådan kultur i ett bolag. Men jag tycker att historien förskräcker. Om vi har monopol tenderar de att fastna i strukturer. Jag kan inte direkt säga att jag har något missnöje att ta fasta på. Men min poäng är att när man började diskutera en utförsäljning av Bilprovningen ändrade den våldsamt karaktär och blev mer serviceinriktad med kvällsöppet, drop in och så vidare. Jag är rädd för att om detta hot inte finns – om man ska kalla det så – och om vi inte genomför en privatisering kommer Bilprovningen att glida tillbaka i gamla hjulspår. Det är där jag tycker att man kan kanalisera det som man skulle kunna kalla för missnöje.

Jens Holm talar om 300 kronor. Han vet lika väl som jag att vi aldrig kan garantera sådana saker. Det kan bli inflation och vad som helst, och saker kan hända. Man kan inte garantera detta.

Jag tycker att konkurrens är ett vidare begrepp än vad Leif Pettersson säger, det vill säga att konkurrens ska leda till lägre priser. Det leder ibland till lägre priser, men ibland leder det också till mångfald, ökad servicegrad, nya produkter och kanske nya stationer på ställen där det i dag inte finns några. Det är en fråga som är mer komplex och som handlar om mer än enbart konkurrens.

Anf. 15 LEIF PETTERSSON (S):

Fru talman! Återigen: Vem ska då besiktiga de tunga fordonen? Ska Svensk Bilprovning tvingas göra det? Ska inte marknaden kunna besiktiga allt? Man undantar en ur trafiksäkerhetssynpunkt mycket viktig grupp. Det finns också andra aspekter på detta med trafiksäkerhet. Vi i Sverige är väldigt stolta över nollvisionen. Bilprovningen kontrollerar i dag livsviktiga funktioner på fordon som däck, bromsar, hjulupphäng-

Prot. 2011/12:59
20 januari

Svar på
interpellationer

ning och så vidare. Hur har man tänkt sig att det ska kunna fungera? Hur ska man kunna garantera någonting sådant, speciellt när det gäller tunga fordon, om bilprovningen privatiseras? Jag förstår inte riktigt logiken här.

Peter Norman säger att monopolet inte är tillräckligt flexibelt. Jag vill använda ett exempel som Peter Norman själv tog upp i sitt anförande, nämligen LKAB. De har till och med nästan monopol i Europa. 90 procent av den järnmalm som bryts i Europa bryts av LKAB. Det är ett mycket bra fungerande företag, som Peter Norman själv sade. Det är i princip det enda bolag som i dag bedriver järnmalmverksamhet i Sverige. Sedan kan det ju komma ytterligare bolag på det området också.

Jag undrar också hur man ska kunna få fram en vettig besiktningssstatistik i fortsättningen. Ska de privata aktörerna tvingas in i något system eller kommer man att släppa det fritt? Det är viktigt, inte minst ur konsumentsynpunkt, att man får en statistik som visar vilka bilar som är säkra och vilka som inte är det. Hur ska det gå till i fortsättningen, Peter Norman?

Anf. 16 Statsrådet PETER NORMAN (M):

Fru talman! Staten kommer att fortsätta att vara en dominerande ägare i den gruppering av stationer som kommer att ha täckning i hela landet. Därmed säkerställer staten att det finns en aktör på marknaden som agerar långsiktigt och ansvarstagande. I upptagningsområden med färre än 10 000 personbilar bedömer jag att det inte finns utrymme för fler än en besiktningstation. Det finns i dagsläget 17 sådana stationer bland dem som Bilprovningen planerar att sälja.

Om det visar sig att en aktör försöker utnyttja en sådan situation genom att kraftigt höja priset kan kunderna välja att i samband med arbete eller andra privata ärenden åka till en annan besiktningstation i regionen, till exempel Svensk Bilprovning. Förutom att en sådan prishöjning riskerar att minska antalet kunder på kort sikt innebär det också en långsiktig risk för varumärke och renommé för den som söker utnyttja en sådan situation. Staten kommer att ha ett övergripande ansvar för kontrollbesiktningen av de tunga fordonen i hela Sverige i alla fall, vilket jag hoppas är ett svar på Leif Petterssons fråga.

Precis som när den socialdemokratiska regeringen sålde ut SAQ till Veritas kommer man att ställa krav på de här privata bolagen att förse Svensk Bilprovning med statistik så den kommer att vara i orubbat bo.

Till sist vill jag säga någonting om konkurrensen i allmänhet. Här är det möjligt att vi skiljer oss åt. Jag tror att konkurrens är bra inte bara för kunderna som i bästa fall kan åtnjuta ett lite lägre pris och/eller bättre service, bättre tillgänglighet och kanske till och med nya produkter. Jag tror också att det är bra för dem som arbetar i de bolagen. När de går till sitt arbete kan de känna att de är på en livskraftig arbetsplats som gör en liten vinst. Det betyder att man levererar en vara som folk vill ha. Jag tror att detta ger en tillfredsställelse på arbetsplatsen utöver de fördelar som konkurrensen ger i allmänhet.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Bordläggning

Prot. 2011/12:59
20 januari

Anmälades och bordlades

Finansutskottets betänkanden

2011/12:FiU13 Ändrad tillsyn över kreditvärderingsinstitut

2011/12:FiU15 Riksrevisionens granskning av myndigheternas insatser
för finansiell stabilitet

Justitieutskottets betänkanden

2011/12:JuU16 Viss tillsyn över personuppgiftsbehandling

2011/12:JuU9 Ändrade regler om förundersökningsledning och förundersökningsbegränsning

2011/12:JuU12 Fortsatt giltighet av de tidsbegränsade lagarna om hemliga tvångsmedel

Socialutskottets betänkanden

2011/12:SoU9 Organdonationsfrågor

2011/12:SoU6 Samordning av stöd till barn och unga med funktionsnedsättning

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande

2011/12:MJU9 Havsmiljö m.m.

Civilutskottets betänkanden

2011/12:CU6 Associationsrätt

2011/12:CU9 Fastighetsrätt

7 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställdes

den 20 januari

2011/12:199 Avsaknaden av åklagare i Skellefteå och Lycksele

av *Katarina Köhler* (S)

till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 24 januari.

Prot. 2011/12:59
20 januari

8 § Kammaren åtskildes kl. 9.44.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

KARI HASSELBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Anmälan om inkomna protokollsutdrag från utskott	1
2 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	1
3 § Hänvisning av ärende till utskott.....	1
4 § Svar på interpellation 2011/12:173 om förslaget till ny djurskyddslag	1
Anf. 1 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	1
Anf. 2 JENS HOLM (V)	2
Anf. 3 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 4 JENS HOLM (V)	3
Anf. 5 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	4
Anf. 6 JENS HOLM (V)	5
Anf. 7 Landsbygdsminister ESKIL ERLANDSSON (C).....	5
5 § Svar på interpellation 2011/12:188 om försäljning av Bilprovningen	5
Anf. 8 Statsrådet PETER NORMAN (M)	5
Anf. 9 LEIF PETTERSSON (S).....	6
Anf. 10 JENS HOLM (V)	7
Anf. 11 Statsrådet PETER NORMAN (M)	8
Anf. 12 LEIF PETTERSSON (S).....	9
Anf. 13 JENS HOLM (V)	10
Anf. 14 Statsrådet PETER NORMAN (M)	10
Anf. 15 LEIF PETTERSSON (S).....	11
Anf. 16 Statsrådet PETER NORMAN (M)	12
6 § Bordläggning.....	13
7 § Anmälan om interpellation	13
8 § Kammaren åtskildes kl. 9.44.....	14